

BIVAK

TONE PALČIČ

Nismo še pregazili petsto metrov pobočja nad rampo v Mont Maudit, ko nas je zagrnila megla. Veter je hrumel okrog razov in zabadal ledene iglice v lica, ki jih nisi mogel skriti; iz neobčutljivega nosu je teklo in sproti zmrzovalo. Zarežal sem se Maticu, njegova brada je bila ena sama ledena sveča. Obstali smo. Prekletu, le kako smo mogli pozabiti kompas. Vsenaokrog turobna sivina.

Mencali smo sipki sneg v vesini, da bi ogreli premrle noge, in čakali, da bi se megla vsaj malo vzdignila. Sem in tja se je odprl pogled na divje razmetane serake na ledeniku tisoč metrov pod nami. Tičali smo globoko v trebuih oblakov. Očitno je bilo, da se je vreme sprevrglo, toda nazaj nismo hoteli. Mogoče pa bo jutri bolje?

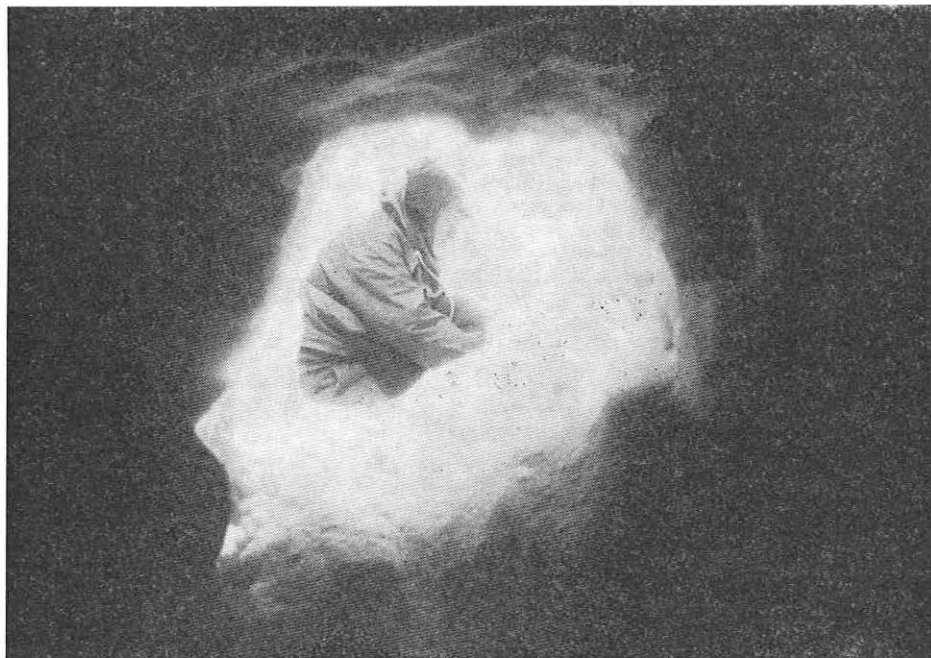
Vrgli smo nahrbtnike v sneg in pričeli kopati luknjo za bivak. Vesina je bila precej strma in hitro smo vsekali vanjo meter in pol visok zid, pred katerim je nastala prostorna terasa. Veter je oglušujoče žvižgal mimo ušes, nosil s seboj sneg, nas pokrival; nahrbtniki so komaj še bili vidni. Izmenoma smo kopali po trije skupaj, sekali s cepini in odmetavali sneg s pločevinastimi škatlami za hrano, delo nas je dobro ogrelo. Trojica zunaj pa je priganjala k zamenjavi, ker je bila kljub skakanju in cepetanju vsa trda od mraza. V dobrih treh urah je bila nared votlina, mi pa premočeni od znoja in snega. Neučakano smo planili v zavetje luknje in vhod zadelali s pripravljenimi bloki. Tako smo bili ločeni od divjega plesa zunaj; le še ozka, zavita dihalna odprtina je dejala nekaj umirajoče svetlobe in včasih je veter zanesel v našo izbo oblaček pršiča.

V soju baterij smo začeli urejati bivališče v tej tri krat dva krat poldrug meter veliki luknji — krožno klop iz snega in pogobljeno »kad« za noge v sredi, ker smo nameravali sede predremati noč. Na police, vsekane v ledeno steno, smo zložili hrano, klop in kad smo pokrili z astrofolijo, na sedišča pa položili vrvi in izpraznjene nahrbtnike. Preoblekli smo se in mokre cunje obesili na cepine, zabite v steno. Pod zračno odprtino smo pripravili kuhinjo. Razpoloženje je bilo na višku, prepričani smo bili, da bomo jutri dosegli vrh. Privoščili smo si vse udobje, ki je bilo v razmerah, kakršne pač so na štiri tisoč metrov višine, mogoče. Kruleči želodci so nas pripravili h kuhanju. In prav tu se je pokazala največja težava. Preveč suhe žžigalice so se scvrle v dim, bilo je

Življenje v snežni luknji

Foto J. Palčič

Pogled iz bivaka

Foto T. Palčič

premalo kisika, da bi zaplamtele. Vine je pograbil cepin in ugotovil, da smo zasuti s plaziči novega snega, k čimer je veliko pripomogla terasa pred votlino. Z Jožetom sta porabila kar precej časa, da sta v zgornjem voglu napravila luknjo, potem je planil na nas cel slap snega. Toda vsaj večerjo smo lahko skuhali.

Zlezli smo v vreče, prijatelji v spalne, midva z Maticem pa v bivak vrečo, saj sva računala na enodnevno prečenje, ne pa na spanje v snegu. Še smo pili čaj, ko je Jožeta zmanjkalo, zdrsnil je s klopi in se udobno zvil v kadi za noge. Tako smo poplegli drug čez drugega, Jože pa je bil na dnu tega kupa mesa, kar pa ga zdaj v mirnem žaganju sploh ni motilo. Pa tudi če bi ga, se ne bi mogel obrniti niti za ped.

Počasi so minevale te ure med dremanjem, glavobolom in šklepetanjem z zobmi, ko naju je z Maticem stresal mrz, da sva nehote skoraj skakala po drugih od silovitih krčev telesa, ki se brani mraza. Z vso silo sva drgnila stegna, dlan ob dlan, se malo vsaj malo ugrele, da sva spet zadremala. Preklete, le kdo pravi, da Eskimi uživajo v svojih iglujih, v tej stoodstotni vlagi, ko se cunje sploh ne sušijo, ko s stropa curlja, iz tal pa leze revma v hrbet. Mogoče pa imajo kak boljši sistem? Res, v luknji ni tako mrz kot zunaj, toda še vedno dovolj. Poslušal sem Vinetovo stokanje, ker sem mu ležal čez hrbet in se je skušal obrniti; pa Jožetove kletvice, ko je vso našo težo občutil. Moral sem se smejati. Razmišljal sem o minulih dneh, ko smo še hodili po naših hribih, polnih sonca in zelenja, ali pa smo poležavali, da bi čakali boljše vreme. Le kaj nas žene sem gor, ko sredi poletja zmrzuješ, doma pa se ljudje cvrejo na morju. Kako z užitkom bi potegnil dim iz cigarete, pa je še tako premalo zraka v tej mokri luknji. Jože že spet smrči, Vine me pa prepričuje, naj malo vzdignem rit. Kako bi zdaj spil litrček vročega čaja. Res smo hribovci veliki norci. Drgnil sem si noge in ne vem kdaj so mi veke spet zlezle skupaj.

Udarec po nogi me je vrgel iz spanca v mrzlo resničnost. »Tone, zbud' se! Kaj tako hropeš, saj se boš zadavil!« rentiči Jani in me vleče za nogo.

»Ma kaki hropem, ti si osel!« mu besen ugovarjam in se istočasno še ves omamljen usedem. Ob najinem rovarjenju so se vsi zbudili. Matic se je otresal snega, ki se je nasul skozi odprtino in je zdaj bila zadelana. Potegnil sem se iz vreče, da bi si zmasiral prste na nogah. Sencà mi je prebodla silovita bolečina... »Madona, al' vas kaj boli glava?« Vsi so pritrdili. Seveda, sneg na vreči, luknja zadelana. Zraka ni! Vsi bi se zadušili, ne samo jaz. Od tega torej ta glavobol in hropenje. Pograbili smo cepine in kopali, suvali v sneg in dihalo kot sloni. Šele po dveh dolžinah cepina je le-ta sunil

v prazno. Iz teme na oni strani je prodiralo tuljenje viharja in neko oddaljeno grmenje. Spet smo zadihali s polnimi pljuči. Mučila nas je žeja; »zašvasal« je gorilnik. Po tem dogodku smo se do jutra menjavali v dežurstvu, ob odprtini.

Zjutraj smo, kljub viharju, zlezli iz luknje na svetlo, praznit »mehurčke«. Prekletost smo morali paziti, da tiste vodice ni odneslo v glavo. Zahodnik je silovito vlekel in trgal oblake; za trenutke smo ugledali vrh. Zvlekli smo opremo iz votline in zagazili proti Blanu. Gor, dolpa spet gor in spet smo se ustavili v nepredirni megli kakih dvesto metrov pod ciljem. Prekleti kompas, kaj ti pomaga specialka brez njega. V trenutkih ko se je vrh prikazal, smo risali v sneg črte v njegovi smeri in se poizkušali ravnati po njih. Toda bilo je brezupno. Komaj smo še našli svoje stopinje, ki jih je sproti zapihalo in besni nad lastno neumnostjo smo odškripali navzdol. Po dva na vrvi smo se v sunkih vetra opotekali proti bivaku, se prevračali v sneg, oči so se solzile od ostrega piša, veke so zmrzoval, trgal sem led z njih, klel predirajočo se skorjo in iskal z očmi silhueto naveze pred nama in njene nič več vidne stopinje. V besnem naletu ledenih iglic sva se ustavljala, poskušala zakriti lica in oči, korak za korakom — bo držala skorja — jok! Padel, se pobral, sunek v hrbet, padel ... Vrv se je zažrla v rob razpoke, ne vidiva se, vlečeva vsak svoj konec, ne moreva se sporazumeti še s takim rjoventjem, končno popusti zmrznjena skorja. Trgam si led z vek in klečim v snegu; Francelj me dohiti, nov sunek ga prevrne predme. Režim se.

Jože in Janl sta našla vhod v votlino le po komaj vidni terasi, ki je malo štrlela iz pobočja, in po lisah vidnih skozi na novo nanesen pršič, ostale so od jutranjega scanja. Še en bivak, še ena noč med spanjem šklepetanjem in dežuranjem. Zjutraj pa le še dol, dol, jesti, piti, ležati na toplem soncu in spat, spati ...

Pet članov AS Borovnica — Jože Pirc, Janez Rot, Vinko Košir, Franci Suhadolnik, Tone Petličič in Matevž Lenarčič, član zasavskega AO, v prvih dneh avgusta 1979 med prečenjem Mont Blanca od Aiguille du Midi.

INKOVSKKE POTI

MILAN REBULA

1. Po inkovski poti od Mina de San Francisco (4200 m) do Puente Villa (1200 m)

Vse te inkovske poti, ki se v neposredni bližini La Paza spuščajo iz velike višine v džunglo, imajo eno skupno lastnost — ves čas hodiš le navzdol, le tu in tam se povzpneš za največ sto metrov. Na splošno pa so si vse te poti precej podobne, kar se tiče same gradnje, pa tudi pokrajina se ne spreminja skoraj nič. Če pa bi moral izbirati med obema potema, ki sem jih prehodil v Boliviji, bi izbral tole, ki se začneja pri rudniku Sv. Frančiška, konča pa zopet v džungli na višini 1200 m nad morjem. Ta rudnik je oddaljen od La Paza približno 30 km, do njega pa sem se pripeljal na kamionu. Ker je bilo pozno popoldne, sem se odločil, da bom prespal kar v rudniški kantini, kjer so mi postlali na velikem kupu ovčjih kož. Drugo jutro sem se že navsezgodaj odpravil do prelaza, ki je bil približno 4500 m visoko. Rudnik leži v krnici, obdan je z visokimi gorami, zato je na tem kraju vedno ledeno mrzlo. Ko sem prispel na prelaz, me je pozdravilo sonce in vesel sem bil, da sem pustil to ledenico za sabo. Očem se je ponujala slika, ki je bila na las podobna tisti iz prejšnjega štiridnevnega potovanja do Coroica. Nebo je bilo azurno modro, sonce je prebujalo otrplo naravo k življenju, na skalnih stenah so se pričele prebujati mokre lise, ki so označevale prehod čez noč zamrzel vode v svoje prvotno stanje, v senci pa je bil rezek mraz, da je zeblo do kosti. Globoko spodaj, nekaj tisoč metrov nižje pa je valovalo morje oblakov, ki so prekrivali džunglo. Ko sem pričel sestopati in puščati za seboj zasnežene šesttisočake, se je od nekod privlekla megla; začelo je narahlo pršeti, kmalu pa se je to pršenje spremenilo v pravi dež. Pot je bila zopet mojstrovina inkovskega gradbeništva, držala je čez navpične stene in pri tem vešče izkoriščala naravne prehode. Za nameček me je obdajala še gosta megla, tako da se je ta dan spremenil v pravo Kalvarijo, ki jo dobro pozna vsak gornik, ko se ves premočen prebija med mokrim rastlinjem. Klel sem in klel, saj sem se zavedal, da je pokrajina okoli mene edinstvena, jaz pa od nje v takem vremenu nimam prav nič. Našel sem si celo votlino, kjer sem preždel kako uro in se